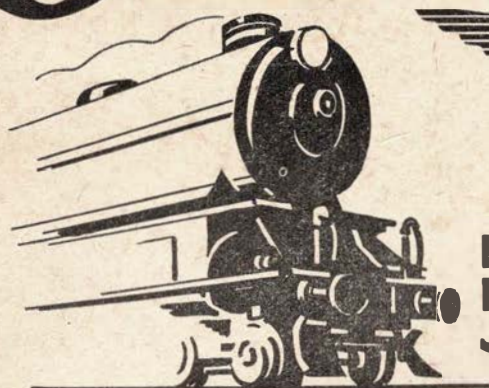
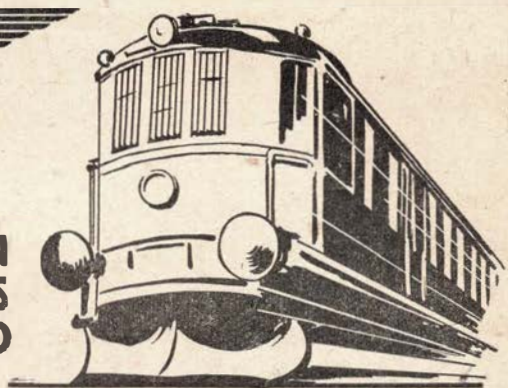

Jernbane-Bladet

FÆLLESORGAN
FOR DANMARKS
JERNBANEMÆND

December

Redigeret af Ekspedient ved D. S. B.
H. E. Rybro, Flintholm St., F.

1944

Dette morsomme gamle Billede fra Københavns Banegaard i Julen 1868 er ikke saa lidt af et Fikserbillede. Nutidens Pressefotografer fremstiller en Scene som denne — der den Dag i Dag hører med til deres faste Repertoire — langt mere klart og tydeligt. Til Gengæld vilde det være dem ganske umuligt at faa saa mange karakteristiske Ting med paa et Billede. Men det kan de ikke gøre for. Fotografen kan kun gengive, hvad han virkelig ser paa en meget begrænset Plads og indenfor et endnu mere begrænset Tidsrum. Tegneren, som i Julen 1868 havde begivet sig ind i Banegaardens Rejsevrimmel, havde derimod frit Spil til i en enkelt Tegning at skildre mange forskellige Indtryk af Juletravlheden paa Banegaarden.

BORNHOLM

1/2 Michael Andersen & Søn
BORNHOLMSK KERAMIK

Funktionærerne
bedes behandle
vore Varer
med Omhu...

FERDINAND JØRGENSEN

*Automobilforretning og
Vulkaniseringanstalt
Cykler og Radio*

Rønne . Tlf. 250 - 860

Svaneke Savværk

*v/ C. Kofoed
Svaneke . Telef. 74
Rundsavs- og Bloksavskæring
Tømmer, Brædder og Lægter*

Almindingen Savværk

*Pedersen & Jørgensen
Lys og Kraft . Elektrisk Belysning
Rønne . Tlf. 451*

Gudhjem Savværk

*v/ P. Haagenzen
Gudhjem . Telef. 13*

Hundshale Mølle

*v/ A. Jensen
pr. Aakirkeby . Tlf. Aakirkeby 75*

Dansk Svensk Staal 1/2

RØNNE
H. A. WESTH

1/2 Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik

RØNNE

Bornholms Gødningshandel

v. A. C. Exsteen . Rønne . Telf. 363

Hans Jensens Fiskeeksport

Rønne . Tlf. 641 - 279 - 1054

Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer

A. m. b. a.

(Rønne Filial)

Rønne BIO

stadig førende...

Frydenlund Byggeforening

v/ Johs. Hansen . Telefon 305 . Rønne

Hotel Nexø

*v/ Helga Kofoed
vis a vis Jernbanest.*

*Godt Madsted, gode Værelser
Telefon Rønne 26*

Aktieselskabet

Bornholms Margarinfabrik

Rønne

Bornholms Valsemølle 1/2

P. BERG 1/2

Nexø . Telefon 50.80

Bornholms Mejerimaskinforretning

*ved Ejnar Jensen
Tlf. Rønne 363*

Specialitet:

Mejerimaskiner

Eneforhandling af:

»Sabroe« Køleanlæg - Køleskabe

Bornholms Møbellabrik

ved Johs. Sorth

NEXØ

POUL NIELSEN's Maskinfabrik

*Svanekevej 23, Rønne
Telefon Rønne 646*

*Elektr. Svejsning og Drejearbejde
Repr. og Montering af Motorer.*

Restaurant „Hytten“

*v/ Hermann Munk
Havnen . RØNNE . Tlf. 613
1 Minut fra Jernbanen*

Alfr. Th. Haagenzen

*Juveler, Guldsmed og Graver
St. Torv 8 . Rønne . Tlf. 270*

★

Gl. Guld og Sølv købes.

Gudhjem Mølle

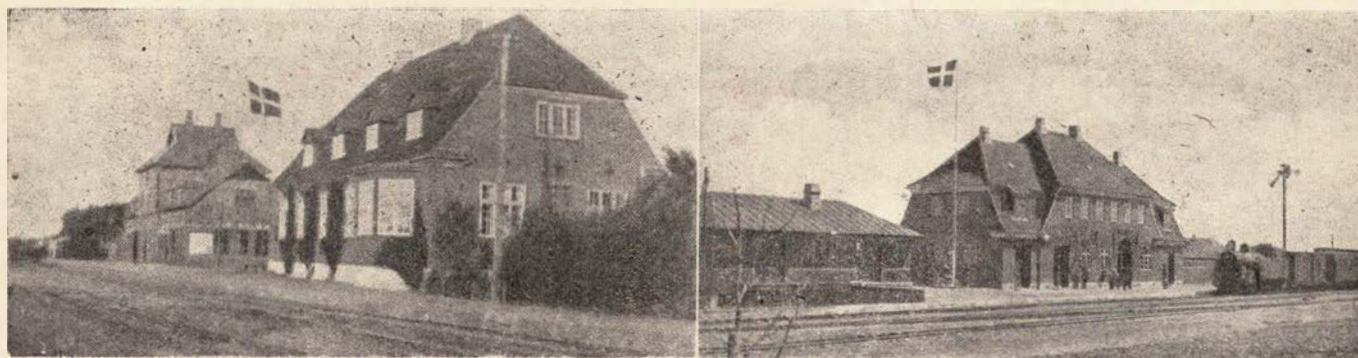
Gudhjem . Telefon 4

KLINT STENBRUD

v. A/S Det danske Granitbrud

LOBBÆK . Tlf. Lobbæk 71

BORNHOLMS JERNBANER

Rønne Jernbanestation

Om Flertallet af Danmarks Jernbanemænd kan det vist siges, at deres Kendskab til Bornholms Jernbaner er nogenlunde som i Forholdet til Bornholms Placering paa Landkortet i Lommekøreplanen. Ikke saadan at forstaa, at man ikke kender B. J.s Strækninger og Stationer, for dem kender enhver Jernbanemand saa godt som noget andet Steds i Landet. Det er nærmest med Hensyn til B. J.s Materiel og Driften af Banerne, at Kendskabet svigter. Aarsagerne hertil er flere. Der er ingen Fællesdrift af Vogne med Landets øvrige Baner, hvilket er umuligt, da der mangler Færgedrift, ligesom Sporvidden kun er 1 m.

Allerede i 1875 var der Planer fremme om Anlæg af Jernbaner paa Bornholm, men først i 1897 blev der givet Koncession paa Driften af en Bane fra Rønne til Nexø (36,6 km), som aabnedes for Drift den 13. December 1900, og Sidebanen Aakirkeby-Almindingen aabnedes i Maj 1901. Sidstnævnte Bane var indtil

Stationsforstander H. P. Kofoed.

1916 kun i Drift i de 3 Sommermaaneder. Først efter at denne forlængedes til Gudhjem i 1916, blev der daglig Drift paa hele Strækningen. I Maj 1913 aabnedes Strækningen Rønne—Sandvig (31,2 km). Det er nogle særdeles nydelige Stationsbygninger, som findes paa denne Strækning.

Som omtalt i vort Maj-Nr. gør

Allinge Jernbanestation

B. J. for Tiden et stort Arbejde for at modernisere Banens Materiel, og Banens Ønskeseddel til Andel i de 30 Mill., som Staten vil laane Privatbanerne til Modernisering, har vi ogsaa bragt.

Banernes Driftsbestyrer er Ing. Milner, og Stationsforstander paa Rønne H. P. Kofoed, der saa at sige er vokset op sammen med B. J., idet Stfst. er født i Rønne 1894 og begyndte som Elev i Rønne 1911.

MUSIKHUSET

Odeon

Rønne H. K. Andersen Tlf. 529

RADIOAPPARATER

gode, kendte Mærker. Fagmæssig Garanti

Musikinstrumenter

Grammofonplader

Knud's

Radio- og Cykle Co.

Knud Sommer

»Hafniahus«

Rønne

Telefon 916

...Gør Deres Juleindkøb i

Londoner Herre-Magasin

St. Torvegade . Rønne . Telefon 43

Gaa til — og bliv tilfreds...

Bogladen med de mange Bøger

Telefon 331 . Snellemark

Gaver til enhver

Lejlighed...

*

Gl. Guld og

Sølv købes...

Guldsmed

Bærent Kolling

Torvegade . Rønne

Telefon 11

KLAR BANE

Forfatter:

NIELS KJØNGSDAL

Uglegaarden laa ensom og afsides i en dyb Slugt, som kilede sig ind i den fynske Alpekæde. Dystre og stejle hævdede de høje Bakker sig op rundt om Gaarden. Til Trods for at Gaarden var gemt hen i Ly for alle Vinde, var der efter Engens Skik alligevel plantet Læbælte udenom.

Omverdenen saa dog ikke meget hertil; thi Bakkerne dækkede baade Gaard og Træer. Kun et Par mægtige Abildtræer ragede saa højt til Vejrs, at deres Toppe paa Afstand saa ud som lavt Buskads plantet hen ad Bakkekammen. En egen Barskhed blandet med melankolsk Tristhed hvilede over Stedet og Omgivelserne.

Uglegaardsmanden, Mogens Bjerg, fandt sig imidlertid til Rete alligevel. Han var stout af Skikkelse med rank Holdning og dristigt Blik i de mørke Øjne. Han havde aftjent sin Værnepligt ved Hest-folket og redet Regimentets vanskeligste Hest, saa denne under hans Dressur blev from som et Lam. Uglegaarden fik han i Arv og Eje efter Forældrene, som døde saa brat.

Tungt var Slidet med Driften af de bakkede Jorder, men Mogens blev ikke krogknæet eller rundrygget af den Grund, der var vist Fjederstaal i den ranke Skikkelse.

Uglegaarden drev han mønsterværdigt. Ingen skulde sige om Slægtens sidste, at han smølede med sin Fædrearv. Slægtens Minder skulde holdes højt i Ære og Traditionerne hævdes med bugnende Kornagre i Uglegaardens Muld over de stejle Bakker.

Sjælden kom Mogens til Byen; men skete det, var han Genstand for nyfigne Blikke, ikke mindst fra de unge Piger, som fandt, at der var noget mystisk dragende over Mandens Person. Men hvis Mogens saa dem lige i Øjnene, veg Blikkene sky til Side.

Mogens blev ikke som andre afsides boende kejtet og undseelig paa Grund af sit ringe Menneskesamkvem. Tværtimod var det, som hans Færden i den dystre Ensomhed derude i de stejle, forvitrede Bakkedrag øgede den Selvsikkerhed, hvis Rod han havde nedarvet fra den stolte, sevlbevidste Uglegaardsslægt.

Gamle Birthe — en fjern Slægtning — styrede hans Hus. Som Medhjælp ved Gaardens Drift havde han en Husmand og en Tjenestedreng; men Mogens udrettede mere end de øvrige tilsammen; thi Energi og Haandelag fik han i Vugge-gave.

Byens Mødre, og Fædrene for den Sags Skyld med, ansaa ham for et standsmæs-

sigt Parti; men naar de slog paa de Strenge overfor deres giftfærdige Døtre, rødmede og gyste disse samtidig, hvilket tydede paa modstridende Følelser.

Mogens kunde faa et Pige-hjerte til at banke af to Aarsager, formedelst hans mandige Skikkelse med det barske Væsen paa een Gang virkede baade indtagende og frastødende. Den Eventualitet at blive Frue i Uglegaarden bragte lønlig Higen og gysende Ængstelse paa Krydsfart i mangt et Kvindesind; men Ængstelsen blev den stærkeste.

Om Mogens var klar herover og derfor trods sine snart 30 Aar ikke havde povet sig paa Bejlerfærd, vidste ingen.

Men at han var stejl og kold i Sind og ikke let at dreje ind paa Sidespor, var man saa temmelig paa det rene med. Folk paa Egnen havde Respekt for Uglegaardsmanden; men helst gik mange uden om ham og hans ensomme Bolig.

Øjensynlig savnede Mogens Bjerg ej heller Selskab. Dagen lagde Beslag paa hans Arbejdskraft, og naar Fyraften kom, tændte han Piben. Var det ved Sommer-tid, gik han Aftentur ud over de bakkede Marker, og som Regel var Maalet Uglebakkens Top med den vide Udsigt. Som en bølgeformig Krans laa Uglegaardens bugnende Marker her omkring ham, og lod han Blikket glide videre, havde han Udsyn til det meste af den frodige Ø, hvor Byer, Marker, Enge og Skove veks-

lede i Flæng med Aaen som en bugtede Solvstriben gennem det altsammen. Og helt ude bag Øens Sydspids laa den blanke Strand, bag hvilken han øjnede en lang mørk Stribe. Det var det tabte Land, hvoraf vi nu endelig havde faaet en Stump tilbage.

Under Dagens travle Gerning saa Mogens intet af alt dette; men naar den gyldne Sol var paa Vej ned i den blaa-nende Fjord, og Landsbykirkernes Klokker lod deres rungende Malmtoner lyde sitrende og dirrende over Aftenlandskabet, tog Mogens Revanche og nød Naturens Skønhed og Stormagt i fuldt Drag.

Men naar Aftenerne blev mørke og lange, og den isende Blæst fo'r susende gennem Slugterne og over Uglebakkens Top, søgte Mogens sin Adspørgelse ved Uglegaardens Arne med sine Bøger og Tidsskrifter, og af dem havde han mange.

Uglegaardsmandens Aand stod aldrig i Stampe, men var stadig under Udvikling.

Dog kom omsider ogsaa for Mogens den Tid, da Arbejdsglæden og Interessen ved Fritidssyslerne ikke var nok til Livets Indhold. Længe forstod han ikke, hvad det var, der pressede paa der indvendig fra; men en Dag han havde været i Byen og mødt Landinspektorens Datter Ida, vidste han, hvad det var. Saa mange Gange før havde han truffet hende og vekslet Ord med hende; men aldrig før havde han tænkt over eller lagt Mærke til, hvor smuk hun i Grunden var.

Den Aften fik Mogens kun ringe Udbytte af sin Bogssyssel. Traaden smuttede stadig fra ham. Han læste som sædvanlig et Stykke højt for Tante Birthe; men for hende blev det ogsaa til formindsket Udbytte. Oplæserens Ord manglede mod Sædvane deres gribende Varme og fængslende Tonefald, de lød saa monotone, tomme og aandsfraværende. »Hvad er der mon i Vejen?« tænkte den gamle Husholderske og kiggede med sine kloge Øjne i Smug saa underlig granskende paa ham.

Da Lyset den Aften var slukket i Uglegaarden, og man var gaaet til Ro, laa Mogens længe og stirrede ud i Stuen. Saa tæt var Mørket i Novembernatten, at han saa lige meget, enten han aabnede eller lukkede Øjnene; men midt i det dystre Mørke saa han dog stedse et lyslokket Pigeansigt, hvis klare blaa Øjne var heftet mod ham. Akkurat saadan med en Blanding af Angst og Velvillie havde Ida set mod ham, da de i Dag mødtes paa Gaden. Og nu mærkede Mogens atter det samme Sting ind ved Hjertet og den sam-

(Fortsættes Side 13)

Auto-Tilbehør

Specialitet:

KOBBER

ASBEST

TOPPAKNINGER

til enhver Motor.

K. H. Jørgensen

Ndr. Frihavnsgade 83. Kbhvn, Ø.
Telefon Øbro 4080

Tobak!

Vin!

Knud Rasmussen.

Vesterbrogade 57 Eva 1746
(v. Den kgl. Skydebane)

FRANSKE PIBER

fra Kr. 6.50—60.00

H. P. BIDSTRUP's
Bygningsforretning

TELEFON: RØNNE 125

*Trælast og
Bygningsartikler*

Langelands Frøavls Kompagni A/s

Nexo — Rudkøbing

Tørreri — Hamseri — Renseri

Telefon Nexo 152 . 177 u

Ingen Jule-Særtog - ingen Opvarmning

For det danske Jernbanepersonale var det en nedslaaende Meddelelse, der udsendtes i Dagspressen om, at der i Aar ikke udsendes Julesærtog og ingen Opvarmning af Tog under Kørselen.

Selv om det for mange Jernbanemænd betød mistere Fridage og udvidet Arbejdstid, har de fleste af os dog altid følt en vis Stolthed og Tilfredshed, naar Juletrafikken var vel overstaaet, og man vidste de mange Julerejsende vel anbragt hos Slægt og Venner. Da var det, som vi følte, vi havde vor Andel i den Julestemning og Glæde, som herskede rundt om i Landets tusinder af Hjem.

Den ansete Jernbane-Historiker Stgst. H. G. Hansen, Holbæk, fortæller i »Holbæk Amtst.«, at det pudsigt nok er 80 Aar siden, Opvarmningen af Togene paa Sjælland begyndte. Vi er altsaa nu kommet tilbage til Tilstandene før 1864. Tænk, saa langt baglæns er vi rykket!

Vinteren 1863—64 var meget streng, og Danmark var i Krig. De saarede menige Soldater blev indlagt paa Feltlazaretterne, men saarede Officerer førtes til Garnisonshospitalet i København. De maatte sidde i kolde Kupeer. Militærforvaltningen klagede over dette. Og saa kom den første Togopvarmning. Den bestod af Jernflasker med varmt Vand. Disse Flasker blev anbragt i 1. og 2. Klasses Kupeer. Naturligvis kunde en saadan Luksus ikke tillades i tredie Klasse, hvor Passagererne stadig maatte fryse ganske skrækkeligt.

Jernflaskerne var ikke særlig gode og erstattedes faa Aar efter af Ildkurve. Det var nogle Kasser, hvori der brændte Trækulsild. De kunde anbringes i Kupeerne udefra, hvor Fyringen foretoges. Heller ikke disse Kasser blev anbragt i tredie Klasse. Varmen fra Kasserne steg op gennem de spanskroersflettede Sæder.

I 1875 indførtes Kakkellovne. Dengang var der ikke Skillerum

Jernbanemandens Juledrøm...

mellem Kupeerne. Afgrænsningen dannedes af Ryglænet. Kakkellovnen skulde give Varme til en hel Vogn. Konduktøren var Fyrbøder. De, der sad nærmest Kakkellovnen, kunde godt klare sig. Men de fjernestsiddende havde ikke megen Glæde af det sorte Uhyre.

1881 begyndte Dampopvarmningen. I Kupeerne laa en lang Trækasse med et Rør, der havde Forbindelse med Dampkedlen i Pakvognen. Kedelen passedes af Pakmesteren. I 1890 blev Dampopvarmningen forandret, saaledes at det skete ved Varmeflaker under Kupesæderne. Hertil snævre 1½ Tomme Rør. I store Tog maatte medføres to Kedelvogne. I 1907 fik man Varmerør paa 1¾ Tomme i Diameter, og i 1926 indførtes to Tommer Ledninger med 5 Atmosfæres Damptryk. Det samme System har man til Stadighed, og det er den bedste Opvarmning, der hidtil er præsteret. I Motortogene har hver enkelt Vogn sin lille Varmekedel — et lille Centralvarmeanlæg. I 1944: Slet ingen Varme i Togene paa Statsbanernes Ruter.

Vi er gaaet 80 Aar tilbage i Tiden, siger Stationsforstander H. G. Hansen og slaar samtidig et vældigt Slag for Sivskoene. De blev, siger han, brugt meget i gamle Dage. Da saa man ofte denne Fodbeklædning i Kupeerne, og det vakte ikke Spor Forbløffelse. Hvorfor ikke bruge Sivsko nu? Nød bryder alle Love.

H. G. H

Tilbagebetalingen til Privatbanepersonalet...

8 Privatbaner har indtil nu tilbagebetalt Funktionærernes Tilskud til Driften i Aarene 1932—1942. Disse Baner er: Kalvehave Banen, Trolldhede—Kolding—Vejen, Vejle—Vandel—Grindsted, Køge—Ringsted, Nordfynske Jb., Thisted—Fjerritslev og Ebeltoft—Trustrup.

Togf. Herlak, Aalborg, oplyser herom til »Soc. Dem.«.

— Hvor store Beløb drejer det sig om?

— Det ligger noget forskelligt. For Nordfynske Jernbaner drejer det sig om 50,000 Kr., hvilket vil sige 200 Kr. pr. Mand. Paa en Bane som Thisted—Fjerritslev, der kun har tilbagebetalt for den halve Tid, udgør Tilbagebetalingen 6—700 Kr. pr. Mand.

— Hvorledes blev Privatbanefunktionærernes Tilskud ydet i sin Tid?

— Det foregik paa forskellig Maade. Vi fik en Lønordning, hvorefter Funktionærerne fik 5 pCt. under Statstjenestemændene. Desuden er der ved nogle Baner betalt en vis Procentdel af Lønnen som Tilskud, enkelte Steder helt op til 15 pCt.

— Det vil altsaa sige, at Privatbanefunktionærerne har ligget langt under Statstjenestemændene rent lønmæssigt?

— Ja, i visse Tilfælde har Forskellen været helt op til 21 pCt. Vi har nu rettet Henvendelse til alle de Baner, der har modtaget Tilskud fra Funktionærerne. Nogle Baner har stillet sig afvisende, medens andre har henvist til, at man vil tage Sagen op til Overvejelse.

— Og venter man Forstaaelse?

— Jeg synes, man har Lov til at vente, at de paagældende Selskaber følger efter dem, der allerede er gaaet ind paa en Ordning. Selv om Privatbanefunktionærerne ikke har haft noget juridisk Krav paa Tilbagebetaling, saa har de i hvert Fald et moralsk. Ved Aalborg-Banen gælder det f. Eks., at hver Funktionær har betalt ialt 3—4000 Kr. i Løbet af de omtalte 10 Aar. Det er dog en Post.

— Men hvorfor gik man i det hele taget med til at yde Tilskud i sin Tid?

— Funktionærerne blev saa at sige truet til at gaa med til en saadan Ordning, fordi Pensionen paa det Tidspunkt ikke var sikker. Da Kolding—Egtved-Banen i 1932 blev lukket, var der ikke Dækning til Pensionen. Og det gjaldt forøvrigt i særlig Grad ved Østjællandske Jernbaner, hvor man ikke var Medlemmer af den saakaldte store Pensionskasse.

— Hvorledes vil man stille sig, hvis Privatbanerne igen kommer ud for Vanskeligheder? Vil man atter gaa med til en Tilskuds-Ordning?

— Nej, noget saadant gaar vi aldrig med til mere. Nu har vi faaet Pensinosforholdene bragt i en bedre Orden. Den store Trafik-Kommission udarbejdede som bekendt et Forslag, hvorefter Funktionærerne altid skulde være sikret Pension.

Selv om Forslaget endnu ikke er Lov, kan der alligevel ikke herske Tvivl om, at man vil følge de givne Retninglinjer.

Fmd. for Lollands Banernes Funktionærforening Ovpt. Petersen, Nakskov, udtaler om Forholdet ved disse Baner:

— For Lollandsbanernes Vedkommende er Spørgsmaalet noget anderledes, idet Personalet her blev tvunget til, gennem en Højesteretsdom, at aflevere fra 120 til 250 Kr. aarlig af Reguleringstillæget. Dette Tilskud er vi stadig blevet trukket for lige til 1. April 1942 til trods for, at Banen kun et eneste Aar har haft Driftsunderskud. Der har tværtimod været Overskud paa flere Hundrede Tusinde, ja op til en Million.

— Hvor meget beløber Tilskudet sig til hernede?

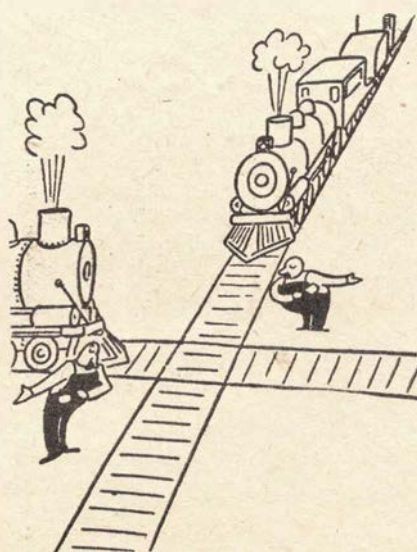
— De, der har en Grundløn paa indtil 3000 Kr., har maattet betale 1300 Kr. i Tilskud i Løbet af de 10 Aar.

— Har man forsøgt at faa Pengene tilbagebetalt?

— Ja, allerede i Efteraaret 1942 var vi til Forhandling med Banens Ledelse og Trafikministeriet, og Kredens Folketingsmænd gav os værdifuld Støtte, men Trafikminister Elgaard nægtede at gaa med. Men Sagen er ikke glemt. Den vil blive taget op, saa snart Tiden og Forholdene er moden dertil.

Slangerupbanens Driftsbestyrer Hr. J. L. Bager, har i Anledning af, at »Ekstrabladet« i flere Artikler er gaaet stærkt ind for at der tilbagebetales ogsaa til denne Banes Funkt., udsendt en Redegørelse,

Høflighed koster ingen Penge!

1. Togfører: Dem først.
2. Togfører: Næe, Dem først.
- o. s. v. i en Uendelighed.

som gaar ud paa, at Banen ikke saadan set har modtaget Tilskud fra Funktionærerne. Den har blot i de ti Aar, fra 1932 til 1942, faaet dem til at arbejde fem Procent billigere end Tjenestemandsloven ellers fastsatte Banefunktionærers Løn til.

Det er disse Penge, som Funktionærerne har ment Banen burde anvende en Del af sit Overskud til at udligne ved Efterbetalinger, men Driftsbestyreren — og med ham ogsaa Banens øvrige Ledelse, deriblandt dens Formand, Sogneraadsformand Willumsen fra Gladsaxe Kommune — har en anden Mening og kan ikke anerkende nogen Pligt for Banen til at yde en saadan Udligning.

Hertil svarer Bladet:

At Banen er i god juridisk Ret til at nægte en saadan for Funktionærerne samtidig med at den maa yde den for Kommunens Vedkommende, har vi aldrig drømt om at benægte. Vi har kun omtalt dette Forhold som et lysende Eksempel paa Forskellen mellem juridiske og moralske Forpligtelser. Og i denne vor Betragtning har Driftsbestyrer Bagers Indlæg intet forrykket. Det viser kun, at den Forstaaelse for Banens Tarv, som Funktionærerne viste, da det gik den daarligt, ikke er blevet efterfulgt af en tilsvarende Forstaaelse hos Banen for Funktionærernes Tarv, da det begyndte at gaa den godt.

J Samtalens Løb...

I Anledning af den allierede Beskydning af nogle Maskiner paa Fredericia St. har »Fredericia Soc. Dem.« haft en Samtale med Lokofører V. C. Nielsen, Fredericia:

Vi traf Nielsen i hans Hjem, og der var selvfølgelig, samtidig med, at man havde den største Medfølelse med den dræbte Olaf Kristiansens Forældre, stor Glæde over, at Nielsen selv var sluppet saa mirakuløst fra den uhyggelige Episode.

— Først da jeg kiggede ned paa Maskinens Gulv og saa Olaf Kristensen lige blødende, blev jeg klar over, fortæller Nielsen, at det var et Angreb fra Luften. Jeg standsede Toget og fik gennem den fung. Kontrollør paa Godsekspektionen alarmeret Falck. Havde det ikke blæst saa kraftigt, saa vi kunde have hørt og set Maskinerne, havde vi selvfølgelig forladt Lokomotivet for at søge Dækning. Det er det eneste, der er at gøre for os i en saadan Situation. Nu derimod kom det ganske bag paa os...

Lokomotivets Tender blev gennemhullet og Vandet løb ud, men jeg kunde dog køre Togstammen paa Plads. Selv havde jeg kun paadraget mig et Par Smaaskram-

Jernbane-Bladet

Udkommer een Gang om Maanedn.

Redaktion og Ekspedition:

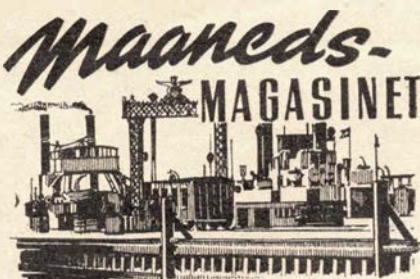
H. E. Rybro, (ansvarhavende)

Vigerslevvej 11, København, Valby

Telefon Valby 1806 u.

Annonceekspedition:

Th. Elniff, Vesterbrogade 60 A, København V
Telefon Eva 1979.

Den nye Guldborgsundbro.

Naar man naar saa vidt, at den ny Jernbanelinie mellem Rødby Havn og Nykøbing F. paa den projekterede ny Jernbanebro skal føres over Guldborgsund, skal Lollandsbanen ogsaa her forlægges, som det allerede er sket ved Maribo, hvor der

ved Motorvejens Underføring under Hovedvej 7 er skabt Mulighed for en Fjernelse af den kedelige Niveauoverskæring ved Maribo Vest, hvor ogsaa Lollands-toget nu kører under Hovedvejen.

Ved den østlollandske Kystlinie bliver Forandringerne endnu mere gennemgribende. Saavel den ny Rødbybane som Lollandsbanen skal føres over Sundet paa den ny Jernbanebro, og den gamle Jernbanebro forsvinder. Men allerede et Stykke fra Land paa Lollandssiden ophører Makkerskabet mellem de to Baner, og der hvor den store Dæmning fra Broen til Land begynder, deler Banelinierne sig. Fugleflugtsbanen, fortsætter i lige Linie mod Rødby Havn, mens Lollandsbanen i en stor Bue skal fortsætte i vestlig Kurs til Overskæringen i Øster Thoreby, hvorfra den nuværende Linieføring bibeholdes, idet Nysted-Banen, som hidtil her vil skille sig ud fra Lollandsbanens Spor ved Nagelsti.

Kursus for Hjelpearbejdere

Generaldirektoratet for D. S. B. har meddelt Landets respektive Godsekspektører, at man vilde sætte Pris paa, at man oprettede Kursus for Hjælpemandskabet i at pakke Gods — at de kort sagt fik nogen Uddannelse af teoretisk og praktisk Karakter, saaledes at de fik bedre Forudsætninger for at røgte deres daglige Dont. Paa Kolding Gxp., hvor man har 70 Hjelpearb. og kun 14 faste Folk, meldte der sig imidlertid kun 6—7 Stykker til et saadant Kursus. Den øvrige Del ønskede ikke uden Vederlag at ofre Fritiden paa et saadant Kursus. De fandt tværtimod D. S. B.'s Forslag smaaligt, og der blev saaledes ikke noget Kursus.

D. S. B. sagsøgt for 90,000 Kr.

Enkerne efter Banearb. Willy Petersen, Middelfart, og Jernbanearb. J. P. Rasmussen, der begge dræbtes under Patrouillering mellem Middelfart og Lillebæltsbroen d. 15. Febr. 1943, har sagsøgt D. S. B. og Vognmand Nielsen, Odense, for Tab af Forsørgere, og deres samlede Krav er paa 90,000 Kr.

Østerport St.

D. S. B. arbejder i Øjeblikket med Planer til en fuldstændig Fornyelse og Udvidelse af Østerport St. Foreløbig forestaar en Modernisering af Rejsegods-Exp. og af Garderobeforholdene. Disse Udvidelser vil ske, saasnart der faas det fornødne Materiale dertil.

Ny D. S. B. Propaganda-Film.

D. S. B. har fremstillet en ny Kortfilm: Døgnet rundt med D. S. B. Denne Film er bygget over en Idé af Trafikchef E. Terkelsen, som ogsaa har forfattet og indtalt den Tekst, der ledsager Filmen.

I hastige Glimt viser Filmen, som nu bliver kørt i Biograferne Landet over, hvorledes Døgnet gaar paa D. S. B. Man faar Lov til at kikke paa Kulisserne og ser

C. L. SEIFERT A/s

Kongelig Hof-Guldtrækker

Kgl. svensk Hofleverandør

St. Regnegade 12-16, København

Telgr.-Adr.: Clseifert. Ctr. 297 (5 Led.)

1/2 Exinter

Fabr. Tag-Asbest's Effl.

Hovedgaden 31. Søborg. Tlf. Søb. 816

Asfalt-Kit. Tag-Asbest. Tjære
Karboliniumsfarver

Kredit-Financierings Akis.

St. Strandstræde 21

C. 16808

Tag med Nærumbanen

til »Det danske Schweiz«

Hovedbanegaardens

Restaurant

København

C. P. FREDERIKSEN

De off. Slagtehus

Halmtorvet 15. Telf. Vester 8093

En glædelig Jul
og et god Nytaar

ønskes af

EUROPÆISKE

mer paa den ene Arm og det ene Laar, og det er jo billigt sluppet. Det er iøvrigt anden Gang, jeg fører et Lokomotiv, der mærkes af Krigen. For en Maaned Tid siden var det galt mellem Hjortkær og Brønderslev i Sønderjylland. Det var en Eksplosion paa Banelinien lige under Lokomotivet, men ogsaa da slap jeg godt fra det.

Det var første Gang, jeg havde Olaf Kristiansen med som Fyrbøder, men jeg havde faaet det bedste Indtryk af den unge Mand, og jeg føler dybt med hans Forældre, der saa pludseligt og brutalt har mistet deres Søn.

Inden vi forlader Nielsen, fortæller han, at han allerede Kl. 23 skal køre igen.

— Jeg er ikke glad ved det, men paa den anden Side mener jeg, at vi Jernbanefolk maa tage det, som det kommer...

Maskinchef C. C. Hedegaard Christensen udtaler til »Soc. Dem.«, hvorledes man har søgt at sikre Lokopersonalet:

— Vi har nu i videst muligt Udstrækning udstyret Lokomotivførerne og Lokomotivfyrbøderne med Staalhelme, som er anbragt ved Tenderen, og samtidig har vi sprængstyk sikret en Del af Lokomotiverne. Det er sket paa den Maade, at der er opsat ekstra Jernplader paa Lokomotivets Sider og bag Lokomotivpersonalet, saaledes at Lokomotivføreren og Fyrbøderen kan søge Dækning bag disse Plader, hvis der skulde blive noget galt for dem. Vi vilde gerne have haft Panzerplader, men saadanne kan under de nuværende Forhold ikke fremskaffes i det fornødne Omfang. Vi har derfor maattet ty til en Nødhjælp, og denne har vi fundet i Jernpladerne fra den ødelagte Storebæltsfærge »Sjælland«. De af Færgens Jernplader, som ikke kunde genanvendes i Færgen, har vi ladet udvalde og forarbejde, og det har vist sig, at Pladerne er udmærkede som Sikkerhedsforanstaltning paa Lokomotiverne. Det er umuligt at tilvejebringe en tilsvarende Sprængstyk sikring paa alle Lokomotiver Landet over alene af den Grund, at vi ikke kan skaffe Jernpladerne, men vi gør alt, hvad vi overhovedet kan gøre for at sikre Lokomotivpersonalet, og vi er ogsaa i denne Sag i det bedste Samarbejde med Personalets Organisationer, slutter Maskinchefen.

Arbejdet med at forberede Nattoget, Vanskelighederne ved Storebælt, Morgentravlheden i Københavns Kødby, Arbejdet paa Stationerne, Billeder fra Mindelunden i Fredericia, Livet paa Banegaarden i Fredericia, Mylderet i et Pakhus, Arbejdet i en Kommandopost osv.

»Døgnet rundt« er altsaa samtidig en Prestigereklame og et Lynglimt af den vanskelige Tid, som Trafikken gennemlever.

Af mere optimistisk og propagandamæssig Karakter er Statsbanernes næste Film, som allerede nu er planlagt. Den kommer til at hedde »Statsbanerne gennem Aars-tiderne« og vil tildels blive en Turistfilm. Men den kommer ikke frem, før vi alle igen skal »ud at se med D. S. B.«

Berigtigelse.

Saa vel »Dansk Privatbaneblad« som »Privatbane-Tidende« har gengivet vor Artikel »30 Millioner til Privatbanerne« fra vort Septbr.-Nr. med »Vingehjulet« som Kildeangivelse. Artiklen er vor Redaktions.

Dræbte Jernbanemænd.

Jernbanearbejder Jacob E. Jensen, Lerbjerg, blev den 25. Oktbr. dræbt under sit Arbejde paa Strækningen Hadsten—Lerbjerg, ved at et stort Kulstykke faldt af Tenderen paa Tog 60 og ramte Jensen i Hovedet, saaledes at han paadrog sig et Kraniebrud og døde kort efter.

Den 45-aarige Jernbanearbejder Aage Møller, Flores, var d. 3. Novbr. efter endt Tjeneste paa Allingaabro St., paa Skinne-cykle paa Vej hjem ved 21,30 Tiden. Ca. ½ km før Flores kørte han mod Tog 680 og dræbtes paa Stedet.

Plantningsarbejder A. P. Pedersen, Langaa, var den 7. Novbr. paa Skinne-cykle paa Vej til et Arbejdssted mellem Kølkar og Nr. Kollund og blev her indhentet af Tog 701, som paakørte Pedersen og dræbte ham øjeblikkelig. Pedersen blev kun 50 Aar.

Paa uopklaret Maade er den godt 40-aarige Jernbanearb. H. C. Andersen, Aarhus blevet dræbt under Rangering paa Aarhus Ø. Andersen blev fundet med Hovedet knust mellem Bufferne paa to Vogne.

Den 15. Novbr. ved 16-Tiden strøg to allierede Flyvemaskiner ganske lavt over

Terrænet ved Fredericia St. og beskød nogle Maskiner, hvorved Ekstrahaandværker A. O. Kristiansen, Søn af Banefmd. K. A. Kristiansen, Fredericia, blev dræbt. Paa en anden Maskine saaredes Lokofører C. R. Jeppesen, Kh, og Ekstrahaandværker H. C. Christiansen, Padborg, alvorligt. I Rubrikken »I Samtalens Løb« fortælles nærmere om Angrebet.

Den 30. Oktober blev et Tog paa Hampen St. beskudt af allierede Flyvere, hvor-

ved Lokofører S. A. Knudsen, Brande, dræbtes, og Lokofyrb. N. J. Buch, Brande, saaredes alvorligt. Af de rejsende dræbtes to og saaredes fire.

Ved Brande blev en Rangermaskine beskudt, men ingen Mennesker kom noget til, og ved Engsvang blev et Godstog beskudt. Ogsaa her skete kun materiel Skade. Endelig blev en tom Tankvogn beskudt paa Bording St.

Da Tog 208b fra Thisted den 29. Oktober havde passeret Hundstrup St., fløj to allierede Flyvemaskiner tæt hen over Taget. Lokoføreren slog straks Bremserne i, og Passagerer og Togpersonale løb ud paa de tilstødende Marker. Kort efter vendte Maskinerne tilbage og beskød Toget med Maskingeværer. Det gik især ud over Lokomotiv og Banens nyste Personvogn. Men da alle havde forladt Toget, skete der kun materiel Skade.

Dræbte Civile.

Den 59-aarige Fiskehandler I. P. Jensen, Thisted, blev d. 3. Oktbr. paakørt og dræbt af en Rangermaskine paa Havneterrænet i Thisted, hvor Jensen pillede Brændsel mellem Sporene.

En 3-Aar Pige var d. 5. Novbr. kommet ind paa Banelinien ved Kildegaarden mellem Hvalsø og Tølløse, hvor hun blev ramt af Toget og dræbtes.

En 25-aarig Maskinsnedker A. Larsen, Vejle, vilde d. 7. Novbr. paa Vejle Nordbgd. springe paa Vandel-Toget. Han forfejlede Springet og kom ind under Toget og kvæstedes saa alvorligt, at han kort efter afgik ved Døden.

En Lastbil, som skulde befordre 13 Arbejdere hjem fra en Arbejdsplads paa Djursland, kom til Kolind St., hvor Bommen var sænkede for et Godstog. Arbejderne overtalte Chaufføren til at køre ind paa Godspladsen, hvor der var til at komme over en ubevogtet Overkørsel. Da Bilen var midt paa Overkørslen, kom Toget og paakørte Bilen, som blev fuldstændig splintret. Chaufføren og 2 Mand dræbtes paa Stedet, og Resten saaredes mere eller mindre alvorligt.

Da Tog 114 den 26. Novbr. i Nærheden af Marbjerg mellem Roskilde og Hede-husene skulde passere et modgaaende Godstog, rantes først Maskinen og derefter Togets femte Vogn af en Jernlem, som havde losnet sig fra en Kalkvogn i Godstoget. I den tætpakkede Sidegangsvogn splintredes samtlige Ruder i Sidegangen, hvorved flere rejsende saaredes alvorligt. En ung Dame fra Roskilde afgik senere ved Døden, og 10 maatte indlægges paa Sygehuset. Personalet paa Hede-husene St. har i Dagspressen høstet megen Anerkendelse for den hurtige og hjælpsomme Maade, hvorpaa saarede rejsende blev forbundet m. m.

3 Lastbiler med Arbejdere fra Odense til en nordfynsk Arbejdsplads skulde den

BORNHOLM

Bornholms Levertranfabrik A/s

Snogebæk pr. Nexø
Telefon Poulsker 58

Opkøber Torskelevertran...

Harald Andersen

Herreekviperer

St. Torv . Rønne . Telf. 350
Leverandør til Lotterierne.

Bjørnemøllen

v. Albert Larsen

Klemmensker . Telefon 63

LOUIS E. KOFOED

Lobbæk Byggeforretning
og Cementstøberi

Lobbæk Telf. 19

Nordlandets Handelshus

ved P. Kure

Allinge . Tlf. Allinge 7

Kristian og Johs. Lind

Byggeforretning og Maskinsnedkeri

Sandvig . Telef. 42

TORNEVÆRKET

Rønne . Tlf. 168

Jernbane-Restaurationen

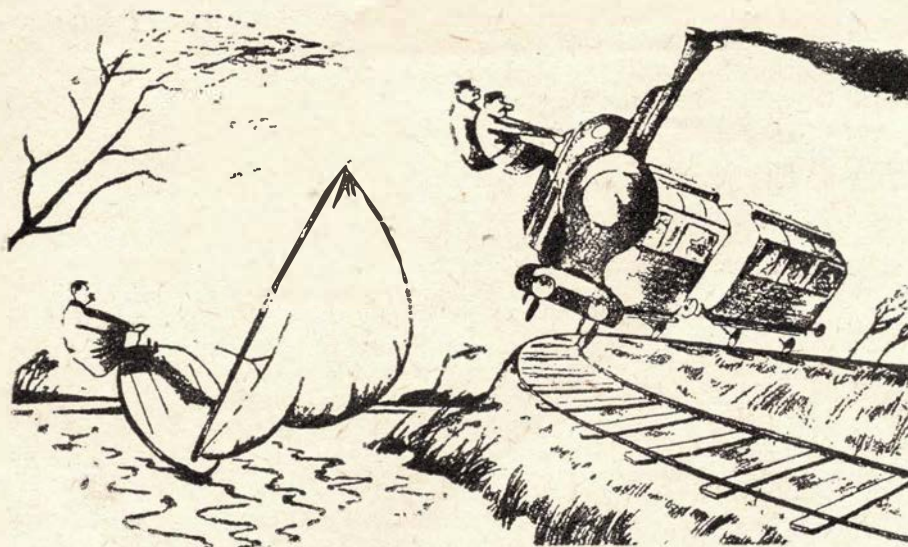
ved Jens Jensen

RØNNE . TLF. 98

Johs. Munch A/s

Trælasthandel - Byggeforretning

Nexø . Tlf. 28

Julestorm!!!

27. Novbr. ved 7½ Tiden passere den ubevogtede Overkørsel paa Bladstrup Landevej mellem Beldringe og Lunde St. Den første Bil var sluppet over, da Tog 1 fra Bogense kom brusende og paakørte Bil Nr. to. Ved Sammenstødet dræbtes 5 Arbejdere, og 6 kvæstedes alvorligt.

Dermed er ialt 22 Civilpersoner dræbt og 51 saarede ved Jernbane-Uheld i Oktober og Novbr. Maaneder. Samtidig har 7 Jernbanemænd sat Livet til, og 3 er alvorligt saarede.

Blind Kvinde paakørt.

Da Tog 10 fra Grenaa V. d. 23. Novbr. nærmede sig Voldby Karlbyvejs Overkørsel, saa Fyrbøder Glerup, Grenaa, da han skulde kontrollere Blinklyset, at der stod en Kvinde paa Overkørselen. Bremserne blev straks sat i, men det kunde ikke undgaas at paakøre Damen. Det viste sig at være en 40-aarig blind Dame, som var faldet saa heldigt, at Toget ikke var kørt over hende, men hun havde brækket et Ben og kvæstet den ene Skulder.

Tabt et 2½-Aars Barn.

Paa Melby St. sete d. 22. Okt. en frygtelig Ulykke, idet en 40-aarig Moder med sit 2½-Aars Barn steg af Toget, før det var standset. Hun snublede, og under Forsøg paa at beskytte Barnet, gled hendes ene Ben ind under Toget, som kørte Benet af et Stykke over Knæet. Barnet trillede ind under Toget, men kom til at ligge mellem Skinnerne og undgik at blive kørt over.

Brand i Centralværkstedet.

Den 30. Oktbr. ved 18-Tiden udbrod der Brand i et ca. 50 m langt Træskur paa Centralværkstedets Terræn i København. I Skuret har der tidligere været

Svelleskæreri, mens der nu var et Pindehuggeri, hvorfra der leveredes Optændingsbrænde til Stationerne. Udover selve Skuret, der brændte ned til Grunden, skete der en Del Skade paa nogle ældre Godsvogne.

Sammenstød ved Dianalund.

Den 14. Oktbr. skete et alvorligt Uheld paa Dianalund St., idet et Tørvetog fra Vedde kørte ind for Stop og tørnede med

Dieselvognen mod et Godstog, der holdt paa St. Det oplystes, at de to Bremsere (Ekstraarbejdere) ikke var paa deres Pladser i Toget, men opholdt sig i Dieselvognen, hvori der ogsaa var medtaget Passagerer. Der skete stor materiel Skade, og saavel Motorføreren som Bremserne blev straks suspenderet fra Tjenesten.

Sammenstød paa Roslev St.

Tog 779 kørte d. 23. Oktbr. ind for Stop paa Roslev St. mod et der holdende Godstog. Godstogets Lokofører P. C. Hartvigsen, Viborg, øjnede Faren og fik sat Toget i tilbagegaaende Bevægelse, saaledes at det lykkedes at afbøde Virkningerne af Sammenstødet i høj Grad. Begge Maskiner fik »krøllet« Bufferne, men kunde begge fortsætte Kørselen.

Togafsporinger.

2 Vogne afsporet i et sydgaende Godstog, kort efter at dette havde passeret Storstrømsbroen, Vognene hoppede videre paa Svellerne paa en Strækning af ca. 2 km, indtil Koblingen sprængtes.

I et Godstog fra Nakskov, der var under Indkørsel paa Maribo St. den 5. Okt. afsporedes de 3 bageste Vogne.

Paa Stubbekøbingbanen afsporedes en tom Vogn i et Roetog mellem Egebjerg og Karleby ved 4-Tiden d. 27. Okt. Aarsagen var, at en Ko havde taget Plads midt i Sporet, da Toget kom, hvilket kostede den Livet og stor Ravage i Toggangen det meste af Dagen.

Den 26. Okt. ved Middagstid afsporedes Horsens-Odder Toget, der kom bakkende fra Horsens St., i Løvenørns-gade. Det viste sig, at der var lagt Sten paa Skinnerne.

Da et Ilgodstog nærmede sig Hjulby St. d. 7. Novbr., afsporedes 6 Vogne i Toget som Følge af, at en Gravko, som var læst paa en Godsvogn, havde forskubbet sig og grebet fat i en Viadukt ved Heden-gaard, hvorved Godsvognen afsporedes og rev de fem efterfølgende Vogne med af Sporet.

Den 15. Novbr. ved 9,50 Tiden kørte to Rangertræk sammen paa Skanderborg St., hvorved den ene Maskine og 5 Vogne afsporedes og blokerede det nordgaende Spor.

Aktieselskabet Chr. Andersen's Maskinfabrik

Tærskværker · Halmresser
Jordfræsere

Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg

Roskilde · Telf. 756

Danske Landboforeningers Frøforsyning

Roskilde · Telf. 1830

...og Rengøring er RHOUBEN

Anvendes af D. S. B.
paa 18. Aar...

Købmagergade 63-65
Central 8702 (fri Not.)

Abonnement.

Dersom nogen maatte ønske at modtage »Jernbane-Bladet« med personligt Eksemplar, vil der, saa langt Oplaget paa Grund af Papirsituationen rækker, kunne tegnes Abonnement for en Pris af 2 Kr. helaaarligt (12 Nr.) Mod Indsendelse af Beløbet til Bladets Expedition, Vigerslevvej 11, Valby, Postkonto: 600 82, vil Bladet blive anmeldt til Abonnentens private Adresse, og man er saaledes sikker paa at faa Bladet hver Gang, saa snart det udkommer.

Viby Sj.

Stfst. J. V. Hansen, der døde den 7. Oktbr., efterfølges af Stfst. K. M. E. Knudsen, Lov St.

Lov.

Overass. K. Brønsholm er udnævnt til Stfst. i Lov fra 1. Decbr.

Fjerritslev.

Stfst. G. K. Gregersen, Gandrup St., er fra 1. Decbr. ansat som Stfst. i Fjerritslev.

Døstrup, Sønderjyll.

Stmst. B. Petersen er e. Ans. forflyttet til Rinkenæs St. fra 1. Novbr., og efterfølges af Afl.-Ekspedient N. J. Svoldgaard, Vejle H.

Stenløse.

Stmst. H. J. Leth, er e. Ans. afskediget paa Grund af Alder fra 1. Decbr., og efterfølges af Stmst. J. C. Hermann, Klarskov St.

Klarskov.

Stmst. P. S. M. Laursen, Jebjerg St., er e. Ans. forflyttet til Klarskov fra 1. Decbr.

Rinkenæs.

Stmst. F. A. Lorenzen er afskediget paa Grund af Svagelighed.

Uggelhuse.

Bestyrer R. S. Hansen er e. Ans. for-

flyttet til Sludstrup St., og efterfølges af Afl.-Eksp. P. L. Linnæs, Viborg.

Løgstør.

Stfst. C. G. Møller er afsk. paa Grund af Alder fra 1. Jan. 45, og efterfølges af Stfst. J. L. Kristensen, Onsild St.

Vassingerød.

Stmst. J. H. Larsen er fra 1. Novbr. afskediget paa Grund af Alder, og efterfølges af Ovpt. Chr. V. Christensen, Værløse St.

Jernbanemandens

Annonce-Rubrik...

Gode Malerier...

fra de unge Kunstner sælges paa billige Betingelser. Skriv eller ring, H. D. Jensen, Overportør Gb., Chr. Richardtsvej 6 St. tv., Telf. Nora 2328 y.

Hvad faar man i Dag **FOR 2 KR.?**

Der sættes dagligt Maksimalpris paa forskellige Varer, og saa behøver man ikke mere at spekulerer paa, hvor man skal faa dem.

Men trods det, at vi har en fast Pris paa vort Abonnement, nemlig 2 Kr., kan enhver Jernbanemand stadig faa »Jernbane-Bladet« tilsendt gennem Postvæsnet hver Maaned i et helt Aar, og saa for det ringe Beløb.

Hvis De ikke allerede har tegnet Abonnement, saa gør Alvor af det nu, saa De kan faa Nytaarsnummeret tilsendt.

Kalundborgbanen 70 Aar

Kalundborg Jernbanestation.

Holbæk Jernbanestation.

Nordvestbanen, som Jernbanestrækningen Roskilde—Kalundborg kaldes, har i Aar 70 Aars Jubilæum skriver „Holbæk Amts Socialdemokrat.“ Begivenheden indtræder d. 30. December. og der begyndtes under meget beskedne Former, idet der i den første Maaned kun udsendtes eet Tog i hver Retning, fra Kalundborg Kl. 7.45 og fra København Kl. 9.15. Fra 1. Februar 1875 udsendtes to Tog og fra Maj samme Aar tre Tog daglig i hver Retning. Til Sammenligning tjener, at Strækningen trods den reducerede Trafik endnu befares af dobbelt saa mange Tog som i hine Tider.

Banens festlige Indvielse fandt først Sted den 29. Juni 1875, da Kongen, Christian IX, Dronningen og Kronprinsen for første Gang gennemrejste Strækningen. I Holbæk var der foran Stationen rejst en Tribune, hvor Kongeparret tog imod under Togets Ophold, og i Kalundborgs flagsmykkede Varehus var Festmiddagen arrangeret. Kongen og Kronprinsen rejste videre til Jylland, idet der etableredes daglig Dampskibsforbindelse mellem Kalundborg og Aarhus samtidig med Nordvestbanens Aabning. Sejl-

planen maatte dog snart indskrænkes til 3 Gange ugentlig.

Nordvestbanen begyndte under Besværligheder, idet et Tog allerede Dagen efter Banens Aabning —

Nytaarsaften 1874 — kørte fast i Sne i Nærheden af Tølløse, og ca. 60 Rejsende maatte tilbringe Nytaarsnat paa en nærliggende Gaard.

OTTO BØNNELYCKE

Trælastforretning

Roskilde

Tlf. 1332

Maskinfabriken

Vulcan

HOLBÆK

- * STOKERANLÆG
 - * OLIEFYRINGSANLÆG
 - * GASGENERATORER
- Patenterede i Ind- og Udland

Jyderup Tømmerhandel A/s

Jyderup St.

Tlf. 150

Aktieselskabet

»Valsemøllen«

Svinninge . Telefon 88

Spis Is fra

Aktieselskabet

Bagermestrenes
Ice Creamfabrik

Hong . Tlf. 103

Svebølle Kassefabrik

v/ J. Hansen

pr. Svebølle

Tlf. Viskinge 2

Aunsøgaard Skærvfabrik

pr. Svebølle

Tlf. Viskinge 106

D. A. K.

Danske Andelsslagteriers Konserverfabrik

A. m. b. A
ROSKILDE

Holbæk Maskinfabrik A/s

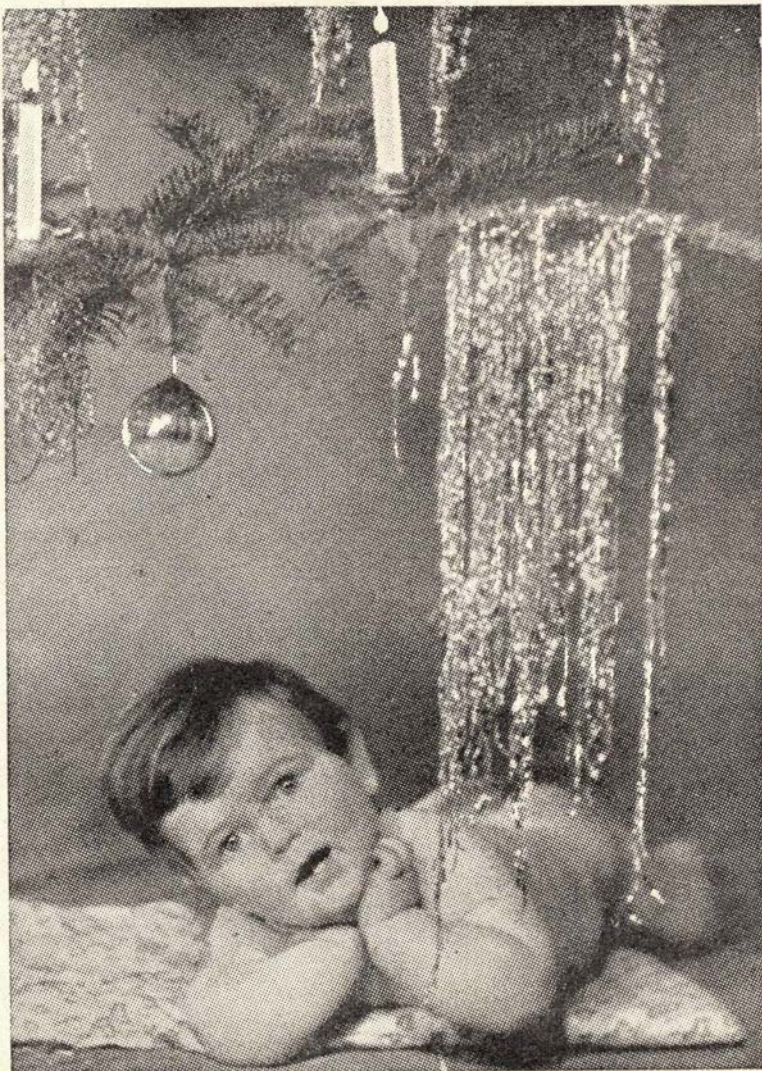
HOLBÆK

E. Henningsen's

Boghandel

HOLBÆK

Reserveret

JULEN
1944

»JERNBANE-BLADET«S REDAKTION ØNSKER VORE LÆSERE,
ANNONCØRER OG MEDARBEJDERE EN GLÆDELIG JUL.

H. E. RYBRO, REDAKTØR

KLAR BANE

(Fortsat fra Side 4)

me underlige Følelse, som saa pludselig hjemsogte ham ved Mødet.

Uglegaardsmanden var forelsket. — —

I tre Dage grundede Mogens Bjerg over Fænomenet; men den fjerde Dag trak han i Søndagstøjet i Erkendelsen af, at Tilfældet intet Fænomen var, men en ganske naturlig Ting for en Mand i hans Alder. Og saa drog Uglegaardsmanden paa Frierfærd. Rank og selvbevidst, næsten smilende, drog han ud af Uglegaardens Port. Han troede paa Lykken.

— — — Ved Hjemkomsten var Rankheden og Selvbevidstheden ikke mindre; men Smilet var borte. Mogens Bjerg havde hentet sig en Kurv.

Han forstod sig ikke paa Ida; hendes Øjne havde baade sagt Ja og nej; det var ligesom hun vilde, men ikke turde, og Svaret blev Nej.

Saa kastede Mogens sig over Arbejdet i Mark og Lade med forøget Iver og gemte sine Tanker ind.

Men under hans Højtlesning om Aftenen kiggede den gamle Husholderske jævnligt undrende og granskende paa ham fordi hans Læsning havde mistet sin tidligere Charme. Tante Birthe saa og forstod, der var Uro — gærende Uro — bag den kolde og rolige Overflade.

Dog Mogens havde ikke Monopol paa Uroen; thi den husedes ogsaa i Idas Sind; og hendes Øjnes Vaklen var tydet saa temmelig korrekt af Bejleren. Hun havde længe følt sig draget mod den stoute, smukke Uglegaardsmand og stundom haft ham i Tankerne. Hun følte sig bæret ved hans Tilbud, men hans mørke, næsten barske Øjne og hans tilknappe myndige Væsen gjorde hende angst. Hvad indeholdt denne Mand? spurgte hun sig selv. Hans Retskaffenhed kunde ikke drages i Tvivl; men var han mon ikke Despot?

Og da hun saa kom til at tænke paa Uglegaarden i den ensomme, triste Udørken som Fremtidshjem, fik Angsten Støtte af en stille Gysen, og Ida Blom gav pure Afslag.

I et kort Nu mente hun at læse Smerte i hans Øjne; men i næste Nu var han atter den rolige og stenkolde Mand og bød uden Kommentarer ceremonielt Farvel. Den Mand tingede nok ikke.

Det havde saaret Ida, at han saa let gav op uden Tryglen; men underligt nok, han tabte slet ikke i hendes Agtelse derved.

Dog Resultatet blev, at deres Veje skiltes saa hurtigt, som de mødtes.

Men uberegneligt er Skæbnens Puslespil.

— — — En Aften tæt op til Jul kom Landinspektør Blom og Ida kørende i den lille Selvejrbil fra Købstaden, hvor de havde gjort Juleindkøb. Kaleschen var knappet tæt til; thi Sneen feg for Blå-

sten. Ida sad paa Bagsædet næsten begravet i en Stabel af Pakker. Det blev ikke let at komme ud.

»Husk Toget, Far,« advarede hun, da de nærmede sig Privatbanens Overskæring.

»Mon ikke det er kørt,« ytrede Landinspektøren, idet han dog samtidig sagtede Farten og kiggede ud ad Banelegemet. Langt kunde han dog ikke se paa Grund af den bratte Kurve og de høje Levendehegn. Nu var han lige ved Sporet og kørte ganske langsomt. Han spejdede endnu en Gang, men bemærkede intet og forsøgte da at sætte Vognen i højt Gear. Da skete det Uheld, at Motoren pludselig gik istaa og nægtede at starte.

Ethvert andet Sted var dette vel det mindst farlige af alle Biluheld; men her var det stik modsat; thi Vognen stod midt paa Banelegemet.

»Far dog, jeg hører, det dunder,« skreg Ida forfærdet og tumlede hjælpeløst om mellem Pakkestablerne, medens Landinspektøren febrilsk sled ved Grejerne for at faa Motoren i Gang, men uden Resultat. Nu hørtes det kommende Togs Buldren tydeligt, og det første svage Skær fra Lyskeglen viste sig ude i Kurven.

»Aa, Far, vi er fortabte,« stonndee Ida, idet hun tumlede om mellem Pakkerne og forsøgte at hægte Kaleschen op.

»Sid stille!« lod en myndig Røst bagved, og en Mand satte Skulderen imod. Men Vognens Forhjul stødte mod Skinnen og lod sig ikke rokke, og der henne i Kurven kom Toget farende med sine grufle Ildøjne, brusende, buldrende, hvæsende, nærmere og nærmere i utrolig Hast. Føreren begyndte at bremse, men hvad hjalp det nu.

Da stemte Manden Skulderen saa haardt imod, at det knagede i Bilen, og, o, Himmel, nu gled Vognen frem. Enhver anden Kvinde vilde rimeligvis være besvimen; men Ida fulgte røds Skrækken, med hver Nerve spændt Situationens Udvikling. Uvilkaarlig stirrede de forfærdede Øjne mod Toget, der nu var ved nærmeste Markskel. Da lukkede Ida Øjnene lammet af Rædsel — om faa Sekunder var det hele forbi.

Men nu gled Vognen jo hastigere frem. Med den sidste Rest af Haab aabnede Ida Øjnene endnu en Gang, og saa — ja, saa brasede Toget hvæsende som en arrig Kampekat klods forbi.

Vognen var ovre; men den stærke Redningsmand bagved, o Gru, hvad var der bleven af ham? Maset og lemlæstet? O, det var skrækeligt. Da drejedes Startsvinget foran Vognen med et kraftigt Tag, og Motoren gik villigt i Gang.

I næste Øjeblik havde Redningsmanden Ansigtet mod Ruden, en lille Smule bleg var han, men Stemmen lød roligt, som om intet var hændt: »Klar Bane, Hr. Landinspektør.« Saa løftede han paa Hatten med et Smil og forsvandt.

Manden var Mogens Bjerg. — — —

Lille Juleaftensdag var Landinspektøren og Datteren atter ude paa Biltur; men i

Dag undgik de Jernbaneoverskæringen ved forinden at dreje brat til højre og køre ad den snirklede Hulvej, som førte ud i de høje Alpebakker. Sneen dækkede Jorden, og Rimfrossten havde pudret Træer og Buske. Alt var saa rent og hvidt, hvorhen Øjet vendte sig. Ud og ind i de snirklede Sving, op og ned ad de stejle Bakker gik det i strygende Fart. I Dag gjorde Motoren ikke Skruer, men tøffede af Sted, som havde den Andel i det Ærinde, Landinspektøren og Ida havde at udrette; og det havde den paa en Maade ogsaa.

Tilsidst kørte de ned som paa Bunden af en Gryde og ind gennem en høj, hvælvet Port. De havde naaet deres Maal — Uglegaarden.

Mogens stod rank og værdig midt paa Gaardspladsen. Selvom de ikke havde vidst det, vilde de aldrig have tvivlet om, at det var Manden i Gaarden, de havde for sig, tænkte Ida.

Hun kiggede sig hastig nysgerrig om. Hvor var her i Grunden hyggeligt, og hvor alt syntes at være i Orden og velholdt. Hun kastede Blikket til Vejrs mod de kæmpemæssige Abildtræers rimpudrede Kroner; dem var det altsaa, som ragede over Bakkerne, og som hun ofte havde stirret efter i Bevidstheden om, at nedenfor disse laa den ensomme Uglegaard.

Men det var jo hjemlig Hygge og slet ikke Tristhed, her herskede, saa hun nu.

»Goddag, Hr. Bjerg,« hilste Landinspektøren hjerteligt. »Min Datter og jeg har anse det for vor Pligt at bringe Dem vor Tak, fordi De i Gaar reddede og fra en grufuld Død.«

»Aa, lad os ikke tale om det; jeg ydede kun almindeleg Menneskepligt,« ytrede Mogens flegmatisk og slog afvisende ud med Haanden.

»Da maa jeg sige,« svarede Landinspektøren og lagde venligt Haanden paa hans Skulder, »Deres Begreber om Menneskepligt er udprægede. Det var jo et rent Mirakel, at De selv slap derfra med Livet. Der er en stærk Mand, Mogens Bjerg, men tillige en modig og brav Mand. Modtag min bedste Tak for Deres Daad.« Landinspektøren rakte ham Haanden.

»Modtag ogsaa min Tak, Hr. Bjerg, fordi de reddede mit Liv,« udbød Ida med Varme i Stemme og Blik.

»Jeg var kun et Redskab i Forsynets Haand, Frøken Blom,« ytrede Mogens og tog hendes Haand. Al hans myndige Selvbevidsthed var i dette Øjeblik veget for en klædelig Beskedenhed. »Men,« smilte han, »sidst vi mødtes, bød jeg Dem blive siddende. Nu beder jeg Dem stige ud og træde indenfor. Uglegaardens Jul maa ikke bæres ud.«

Idas Forbavselse steg, da hun stod i den lune, hyggelige Stue og saa de mange Bøger. Gamle Birthe vimsede saa venligt ud og ind og serverede saa sirligt duftende Kaffe og frisk Bagværk, og imens underholdt Mogens sine Gæster med en

Elskværdighed og Aandrighed, hun ikke vilde have tiltroet ham.

Alt var fredfyldt Hygge. Ida skuttede sig i Velvære og fandt, der var godt at dvæle i Uglegaardens Stuer, og hun kunde se paa sin Fader, at han fandt Behag i Mogens.

»Spiller De Violin, Hr. Bjerg,« spurgte hun og nikkede over mod en gammel Violin, som hang i Hjørnet over Blomsterbordet.

»Undertiden, Frøken Blom, naar Tiden bliver lang og Sindet tungt,« smilte Mogens vemodigt.

»Det sker vist sjældent for Dem, Hr. Bjerg,« lo Landinspektøren med et anerkendende Blik.

»De har vist Ret; men vore Stunder har vi dog alle.«

»Aa, spil lidt,« bad Ida.

Mogens spillede, og Ida lyttede.

»De forbavser mig virkelig, Hr. Bjerg,« udbrød Landinspektøren begejstret, da Mogens holdt inde. »Navnlig spillede De det sidste Stykke med en gribende Følelse.«

»Det har vist saa sin egen Aarsag, Hr. Blom.«

»Hvilken, Hr. Bjerg?«

»Det var min Moders Yndlingsmelodi,« lød det stille.

»Vil De gøre os den store Glæde at være vor Gæst Juledag, Hr. Bjerg?« inviterede Landinspektøren, idet han knappede sin tykke Kavaj, og Mogens kunde høre, det var velment. »Mange Tak,« nikkede han og skævede hen til Ida. »Men jeg tror, vi faar Sne, Masser af Sne,« tilføjede han og kiggede op mod det tunge, graasorte Skylag. »Aa hvad,« udbrød Landinspektøren muntert og kravlede ind

i Vognen, »De forstaar jo at skaffe klar Bane.«

Da traadte Ida frem, greb diskret Uglegaardsmandens Hænder og hviskede, idet hun sendte ham et straalende Blik: »Denne Gang lover jeg klar Bane, Mogens Bjerg; kommer De saa?«

»Tak, Frøken Ida, saa kommer jeg,« svarede han tilbage, medens de mørke Øjne funkede.

— — — Sneen kom, og Juledag var Hulvejen sat til med taarnhøje Driver; men Uglegaardsmanden sprængte afsted til Hest over Grofter og Hegn som i den raske Soldatertid. Saa rank og sorgløs sad han i Sadlen. Øjnene funkede af Glæde og Livslust; tlii Landinspektørens Datter, hans skønne Ida, havde jo lovet klar Bane paa Vejen, som førte til Lykken.
Niels H. Kjongsdal...

DE FORENEDE AUTOMOBILFABRIKER A/s

ODENSE . KØBENHAVN . AARHUS . AALBORG . ESBJERG

Aviskiosken

ØSTERPORT STATION

Telf. Palæ 3080

S. N. Meyer & Co.s Eff. A/s

Huder og Skind

Vester Fælledvej 6

Central 2778 . 6730

Hotel Dana

Otto V. Nielsen

Østergade

RØNNE

P. LARSEN

Installatør

Tornegade 6 . Rønne

DANSK TØRLUCERNE BIOSIC A/s

Stoltenbergsgade 9

Telf. Central 7506

**Fællesforeningen for
Danmarks Brugstoreninger**

RØNNE

Saa er der Fuleosten...

— det skal selvfølgelig være

Det er nemlig den
med Hammershus, der
er den rigtige...

A. ESPERSEN

Fiskeeksport

RØNNE

CHR. ERIKSEN

Fiskeeksport

RØNNE

Forsikringsaktieselskabet

Nye Danske af 1864

Alle Arter af Forsikringer . Agentur i Købstæderne

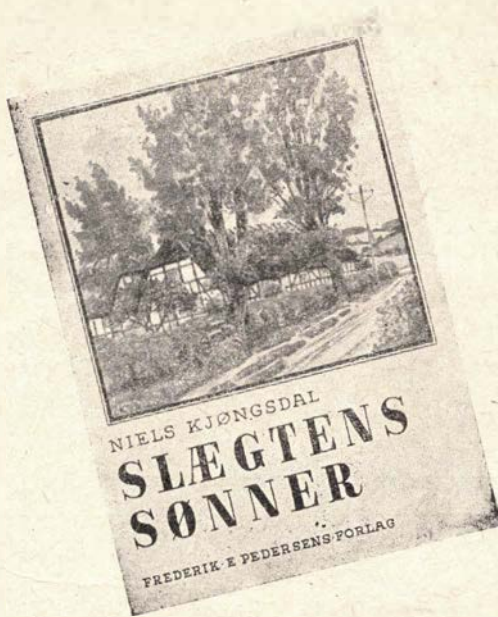
Afdelingskontor i Rønne:

Inspektør H. C. Andersen, Telefon Rønne 545

Søholm Keramisk Fabrik

RØNNE

SLÆGTENS SØNNER

Fynsk Hjemstavnsroman
af Niels Kjøngsdal.

260 Sider.

Smuk Udstyrelse, aktuel og spændende.

Pris: Kr. 6,00

Frederik E. Pedersens Forlag.